

**İLKOKUL BÜNYESİNDE AÇILAN ÖZEL EĞİTİM SINIFLARINDA
UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDEKİ PROBLEMLERE İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ***

TEACHERS' OPINIONS ON THE PROBLEMS IN THE DISTANCE EDUCATION
PROCESS IN THE SPECIAL EDUCATION CLASSES OPENED WITH IN THE
PRIMARY SCHOOL

Özkan ŞEKERCİ

Uzman Öğretmen, Temel Eğitim Anabilim Dalı / Sınıf Eğitimi Bilim Dalı, MEB
Teacher, Faculty of Education, MEB
e-posta: sekerciozkan_44@hotmail.com
orcid.org/0000-0002-5231-5317

Makale bilgisi | Article Information

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received: 04 Aralık / 04 December
Kabul Tarihi / Date Accepted: 15 Aralık / 15 December
Yayın Tarihi / Date Published: 24 Aralık 2023/ 24 December 2023
Yayın Sezonu / Pub Date Season: Aralık / December

Bu Makaleye Atıf İçin / To Cite This Article: Şekerci, Ö. (2023). İlkokul Bünyesinde Açılan Özel Eğitim Sınıflarında Uzaktan Eğitim Sürecindeki Problemlere İlişkin Öğretmen Görüşleri. *IJESOS International Journal Of Educational and Social Sciences* 2(2), 35-56.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10429496>

İntihal: Bu makale turnitin.com yazılımınca yazar tarafından taranmıştır.
İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned with turnitin.com by writer. No
plagiarism detected.

*Bu makale Prof. Dr. Mustafa Kasım Kiroğlu'nun danışmanlığında 2023 yılında
hazırlanmış olan yüksek lisans projesinden üretilmiştir.

İletişim:

e-posta: editor@ijesos.com
Web: www.ijesos.com

Öz:

Bu çalışma, ilkokul bünyesinde açılan özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitim sürecindeki problemlere ilişkin bazı öğretmen görüşlerini nitel olarak derlemektedir. Araştırma grubu Samsun ve Malatya’da görev yapan 16 öğretmenden oluşmaktadır. Toplam 4 maddelik yarı yapılandırılmış çevrimiçi form soruları ile araştırmanın verileri toplanmış olup bu verilerin derlenmesinde durum çalışması yöntemi tercih edilmiştir. Çözümleme sonucunda, özel eğitim öğrencileri için uzaktan eğitimin verimli bir yol olmadığı görüşü öğretmenlerce dile getirilmiştir. Ayrıca teknolojik alt yapı ve internet kullanımı konusunda öğrencilerin sorunlar ve yetersizlikler yaşadıkları yine özel eğitim öğretmenleri tarafından ifade edilmiştir. Odaklanamama, eğitimde fırsat eşitsizliği, sanal alemde öğrencilerin yeteri kadar sosyalleşemediği ve özellikle pandeminin ilk döneminde öğrenciler, veliler ve hatta öğretmenlerin uzaktan eğitime uyum sağlama noktasında tıklandıkları ifade edilmiştir. Öğretmenler çözüm önerisi olarak, öncelikle uzaktan eğitimin özel eğitim için uygun olmadığı ve bu minvalde bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiği görüşünü sıklıkla dile getirmiştir. Ayrıca EBA platformunun ilkokullar bazında bireyselleştirilmiş içeriklerle zenginleştirilmesi ya da EBA benzeri ve özel eğitim öğrencilerini de kapsayan bir bireyselleştirilmiş eğitim platformunun hizmete sunulması, oyun tabanlı yaklaşımın benimsenebileceği, fırsat eşitliğinin sağlanması, velilere teknoloji kullanım eğitimi verilmesi ve internet altyapılarının güçlendirilmesi şeklinde özetlenebilecek görüşler dile getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, pandemi, öğrenci, özel eğitim.

Abstract:

This study qualitatively compiles some teachers' views on the problems in the distance education process in the special education classes opened within the primary school. The research group consists of 16 teachers working in Samsun and Malatya. The data of the research were collected with a total of 4 semi-structured online form questions, and the case study method was preferred in compiling these data. As a result of the analysis, it was expressed that distance education was inefficient for special education students. In addition, it was stated by the teachers that the students experienced problems and inadequacies in terms of technological infrastructure and internet use. It has been determined that not being able to focus, inequality of opportunity in education, students cannot naturally socialize enough in the virtual world and especially in the first period of the pandemic, students, parents and even teachers are stuck at the point of adapting to distance education. The solution suggestions of the teachers are that special education is a field that requires physical proximity rather than distance education, and an approach in this way must be adopted. In addition, opinions were expressed, which can be summarized as enriching the EBA platform with individualized content on the basis of primary schools or putting into service an individualized education platform similar to EBA and including special education students, adopting a game-based approach, ensuring equal opportunities, providing technology use training to parents and strengthening internet infrastructures.

Key Words: Distance education, pandemic, student, special education.

GİRİŞ

İnsanlık tarihi boyunca bazı dönemlerde kara veba, sars, domuz gribi gibi salgınlara ve bu salgınlara karşı mücadeleye şahit olunmuştur. Bunlar özünde bakteriyel (bakteri kaynaklı) ya da viraldir (virüs kaynaklıdır). Covid-19, 2019 Aralığında Çin'in Wuhan şehrinde ilk kez teşhis edilmiş olup hızlıca yayılım göstermesi yüzünden 13 Ocak 2020'de Dünya Sağlık Örgütü'nün literatürüne girmiş ve pandemi (küresel bulaşıcı hastalık) kapsamında değerlendirilmiştir (İmamoğlu, 2020).

Bulaş şekli öksürük, tükürük, hapşırma gibi eylemlerle üretilen solunum salgısı yoluyla insandan insana olacak şekildedir. Virüse yakalanan kişilerin konuşma, hapşırma, öksürme ve bunun gibi yollarla etrafa yaydıkları virüs ile bireylerin temas halinde olması durumunda da hastalık bulaşmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2021). Yine T.C. Sağlık Bakanlığı'na (2021) göre çok hızlı bulaşan Covid-19 ile baş etmek için bulaşıcılığı en aza indirmek amacıyla maske, mesafe ve temizlik üçlemesi önem kazanmıştır.

Eğitimin uzaktan gerçekleştirilmesi de salgın tedbirlerinden biri olarak ilk defa bu dönemde karşımıza çıkmıştır. Uzaktan Eğitim; fiziki mekanlardan bağımsız olarak basılı ve görsel materyallerin yanında teknolojilerinden yararlanarak öğretim faaliyetlerinin düzenlendiği, öğrenenin bu içeriklere online ya da farklı zamanlarda ulaşabildiği öğretim sistemidir. Barınma ve gıda gereksinimleri gibi eğitim de karşılanması gereken bir ihtiyaçtır. Birçok ülke bu zamanlarda yüz yüze eğitim çalışmalarını durdurmak ve uzaktan eğitime geçmek zorunda kalmıştır (Yamamoto ve Altun, 2020).

Çin ile başlayıp Avrupa'ya sıçrayan ve oradan da Amerika'ya ve beraberinde birçok ülkeye yayılan salgın, eğitim kurumlarının birer birer kapanmasına yol açmıştır (Terzioğlu, 2021). Türkiye'de ise mart ayında kayda geçen resmi ilk vaka neticesinde ara tatil planlanan tarihten bir hafta öne çekilmiştir. 16 Mart 2020'de ülke genelinde MEB'e bağlı bütün resmi ve özel okullar ile yüksek öğretim kurumları zorunlu bir tatile girmiş, 23 Mart itibari ile uzaktan eğitim faaliyetlerinin başlayacağı kamuoyuna duyurulmuştur. Bu bağlamda uzaktan eğitim dünya genelinde bir seçenek değil tek çare olarak karşımıza çıkmıştır. Bu tarihten sonra uzaktan eğitim çoğunun hayatına girmiştir. Kurt ve ark. (2021) çalışmalarında pandemi ile birlikte yeterince test edilmeden yaygın uygulama alanına erişmiş olan uzaktan eğitimin sorgulanması önerisini getirerek bu süreçte gerekli eğitimsel donanımın iyi bir internet altyapısı refakatinde sunulması gerektiğini söylemiştir. Bu çalışmada şartlar gereği uzaktan eğitime zorunlu geçmiş olan özel eğitim sınıflarında verimlilik sorgulanmakta ve yaşanan eksiklere bizzat özel eğitim öğretmenlerince getirilen çözümler önerileri paylaşılmaktadır.

1. Problem Durumu

Pandemi kaynaklı uzun geçen bir kargaşa sonrasında aşamalı olarak tüm eğitim kademelerinde yüz yüze eğitime dönülse de bu uzun sürmemiş ve kasım ayında tekrar uzaktan eğitime geçilmiştir.

İmamoğlu'na (2020) göre bu dönemde halkın beklentisi özellikle sağlık ve güvenlik öncelikli olmak üzere, ihtiyaçlarının tespiti ve sorunların giderilmesi görevliler ve uzmanların çözüm üretilmesi yönündedir.

Yüz yüze eğitime geçiş için birkaç teşebbüs olsa da tam anlamıyla normal öğretimin başlaması 2021-2022 öğretim dönemine kadar

sarkmıştır (AA, 2021). Söz konusu sürpriz değişimlere uyum süreci sadece öğrenciler için değil öğretmenler için de zorlu geçmiştir. Özel eğitim sınıfları bağlamında beliren spesifik bir araştırma ihtiyacı bu çalışma ile giderilmek istenmiştir.

2. Problem Cümlesi

Bu çalışmada, ilkokul bünyesinde açılan özel eğitim sınıfı öğretmenlerinin salgın döneminde uzaktan eğitime dair karşılaştıkları problemleri ve bu problemler için getirdikleri çözüm önerileri incelenmektedir.

3. Alt Problemler

Özel eğitim sınıfı öğretmenlerine aşağıda sıralanan sorulara cevap vermeleri istenerek, alt problemler tespit edilmiştir:

1. Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimin, eğitim-öğretime katkısı sizce nasıldır?

2. Pandemi döneminde özel eğitim sınıfınızda uzaktan eğitim süreciniz nasıl geçti?

3. Özel eğitim sınıfında uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştığınız problemler nelerdir? (İnternet, teknoloji, yöneticiler, veli, öğrenci, eğitim portalları, eğitime erişebilme, müfredat, ölçme ve değerlendirme vb.)

4. Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimde yaşadığınız bu sorunlara yönelik önereceğiniz çözümler nelerdir?

4. Araştırmanın amacı

Uzaktan eğitim pandemiden çok daha önce uygulamaya giren bir yöntemdir. Bu yöntem salgın döneminde zorunlu geçişlerle birlikte hayatımızın bir parçası olmuştur (Özçelik, 2022). Çalışmamızda özel eğitimde uzaktan eğitimin yeri ve karşılaşılan sorunlar eğitimcilerin görüşleri ışığında tespit edilerek çözüm önerileri getirmek suretiyle daha verimli bir uzaktan eğitim sürecine katkı sağlamak amacı taşıyarak, yapılan yazın taramasında salgın sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin düşüncelerine dair çalışmalar ile karşılaşılmış ve yaşanan problemler ile çözüm önerilerine yönelik özel eğitim öğretmenlerini kapsayan daha spesifik araştırmalara rastlanmamıştır. Çelik'e (2022) göre internet ve sosyal medya, bireylerin iş yoğunlukları sebebiyle yüz yüze eğitime fırsat bulamaması ve salgın dönemindekine benzer yüz yüze eğitimin kısıtlanması gibi sebepler uzaktan eğitimi zorunlu hale getirmektedir. Mengi ve Alpdoğan (2020) ise uzaktan eğitim yoluyla özel eğitim aktivitelerinin sağlanması oldukça güncel bir durumdur, demiştir. Vural ve ark. (2021) ise tersi olarak çoğu öğretmenin uzaktan eğitimin, özel eğitime yönelik avantajlarından bahsederek uzaktan eğitimi yüz yüze yapılan öğretim faaliyetlerine destek olarak tanımladıkları yine uzaktan eğitim faaliyetlerinin öğrencilerin akademik gelişimlerine katkı sağladığını, dolayısıyla yöntemin faydalı olduğunu söylemiştir. Gökçe T. (2008) ise uzaktan eğitimi, eş zamanlı ya da zamandan bağımsız yapılan faaliyetler olarak tanımlamaktadır. Taşkın ve Aksoy (2021) çalışmalarında öğretmenlerin uzaktan eğitimin faaliyetlerinin her bölümde ya da her kademedede uygulanamayacağını ifadelerine ulaşmışlardır.

Salgın sürecinde zorunlu olarak geçilen uzaktan eğitimin güçlü ve zayıf yönlerinin özellikle özel eğitimde tespiti için, bu çalışmanın özem arz ettiği düşüncesindeyiz. Nitekim benzer bir zorunlu uzaktan eğitim sürecine girme hali söz konusu olduğunda bu süreci daha verimli geçirebilmek, özel

eğitimde uzaktan eğitimin zayıf yönlerinin tespit edilmesi ve güçlendirilmesi ile mümkün olacaktır.

Bu çalışmadaki varsayımlar şu şekilde özetlenebilir:

1. Araştırmaya katılan özel eğitim öğretmenlerinin görüşleri alınırken objektif olacakları ve sürece katkı sağlayacakları varsayımı ile görüşme formları teslim alınmıştır.

2. Çalışmaya katkı yapan öğretmenler, gönüllülük esasına göre görüşme formlarını doldurdukları için cevaplarının da samimi ve doğru oldukları kabul edilmiştir.

3. Çalışmamız için seçilen bilimsel yöntemin amacımıza ulaşmak için uygun olduğu varsayılmaktadır.

Bu araştırma özel eğitimde uzaktan eğitimin verimini belirlemeye yönelik olarak özelleşmiş bir çalışmadır. Samsun ve Malatya ilinde görevli 16 özel eğitim öğretmeni ile sınırlıdır. Literatür taraması ve açık uçlu sorulara öğretmenlerin cevaplarından yola çıkılarak elde edilen çıkarımlar söz konusudur.

5. KURAMSAL ÇERÇEVE VE YAZIN TARAMASI

5.1. Uzaktan Eğitim

Aslında geçmişi mektup gibi iletişim aletleri sayesinde yüzyıllar öncesine dayanan uzaktan eğitimin, teknolojinin gelişimi ile 1980'li yıllardan itibaren çokça yaygınlaştığı görülmektedir (Gökçe T., 2008). Bu yaygınlaşma kurumsal bazda kendini göstermiş, birçok uzaktan eğitim kurumu ortaya çıkmış, uzaktan eğitim geniş kitlelere yayılmış, uzaktan eğitim ile çağdaş öğretim yöntemleri uygulanarak farklı öğrenme talepleri karşılanmaya çalışılmıştır. Geleneksel eğitim yöntemlerinin ihtiyacı karşılamakta yetersiz oluşu, uzaktan eğitimi bu denli yaygın hale getiren temel etkidir denebilir. Terzioğlu (2021) İnternet, tv., bilgisayar gibi bilişim aygıtları ise uzaktan eğitimin etkin ve kitlesel bir yöntem haline gelmesinde kilit rol üslenen teknolojik gelişmelerdir, demiştir. Yazında uzaktan eğitimin etkinliğinin, talep ve gelişen bilişim teknolojileri nispetinde artarak devam edeceği yönünde çokça görüşe rastlanmaktadır. (Aydın, 2020). Uzaktan eğitim, yazılı ya da dijital araçlar yoluyla yapılan, zaman ve mekândan bağımsız şekilde düzenlenmiş alternatif eğitim yollarını öğrenene sunabilen, sistematik ve disiplinler arası eğitim faaliyetidir (Altıparmak vd., 2011). Uzaktan eğitimde istendik davranışların oluşmasının ön koşulunu Tuğtekin (2022) ise uygulama sürecinden önce kuramlara dayalı planlamaların yapılmasına bağlılığı olarak tanımlamıştır. Uzaktan eğitim, öğrenen ve öğretene eğitim mekânı ve zamanı bakımından esneklik sağlaması noktasında önemli bir avantaj kaynağıdır (Özbay, 2015). Yazında öğrenen ile öğretene arasında etkileşimi ön plana çıkaran ve bu etkileşimin teknolojik ilerlemeler sayesinde evrildiğini savunan görüşler çokça görülmektedir (Aydın, 2020). Tuğtekin'e (2022) göre zaman içinde hakkında çokça yeni yaklaşımlar üretilen uzaktan eğitimin kuramları öğrenen, öğretene ve etkileşim odaklı yapılarda ortaya çıkmıştır. Bu alanda Garrison, Anderson, Holberg, Wedemeyer, Baath, Daniel, Moore, Paulsen ve Peters yazında sık olarak karşılaşılan isimlerdir, Delling ise ilk olarak uzaktan eğitim kuramını ortaya atan kişidir (Gökmen vd., 2016).

5.1.1. Uzaktan Eğitim Kuramları

Günümüzde bilişim sistemlerindeki hızlı ilerleme ve pandemi ile hayatımızın bir parçası haline gelen uzaktan eğitim paradigması hakkında

Arıkan (2022) yazında birtakım kuramsal çerçeveleri incelemiştir. Bu kuramsal çerçevelerden bazıları şu şekilde özetlenebilir:

5.1.1.1. Bağımsız Çalışma Kuramı

Bu kuramın gelişimi 1970'lerde Wedemeyer'e dayanır ve bu kurama göre hiç kimse fiziksel ve ekonomik yetersizlikler, hastalıklar ya da düşük ekonomik gelir yüzünden eğitimden mahrum kalmadığı gibi öğrencilere amaçlarının saptanması hakkında özgürlük verilmesi, eğitimsel sürecin öğrenen merkezli olarak bireyselleştirilmesi ve öğrenmenin hızının öğrenene göre ayarlı olması görüşleri ön plana çıkmaktadır (Gökmen vd., 2016). Bağımsız çalışma kuramına göre uzaktan eğitim; zaman ve mekândan bağımsız, farklı öğrenen ve öğreten arasında gerçekleşebilen, öğrenci aktivitesi temelli ve öğrenenin kendisinin öğretmen olduğu paradigmasına dayanan bir eğitim olarak ifade edilmektedir (Şimşek, 2001).

5.1.1.2. Özerklik Kuramı

Moore'un (1973) Wedemeyer'in görüşlerinden etkilenmesiyle birlikte özerklik kuramını geliştirdiği söylenebilir. Özerklik kuramı; Wedemeyer'in bağımsız çalışma kuramına ilaveten bireyin özerklik seviyesine vurgu yapmaktadır ve bu yaklaşımda öğrenen eğitimsel öğrenme sorumlulukları ile kendisi yüzleşmek zorundadır (Karataş, 2003).

5.1.1.3. İletişim ve Etkileşim Kuramı

Holmberg'e (1985) göre iş birliği ve aidiyet duygusu, tıpkı etkileşim gibi uzaktan eğitimde önem arz eder. Etkileşim ise öğrenen ile öğreten arasındaki ana bağ olup Karataş (2003) öğrenme ortamındaki aidiyet hissi öğrenenin psikolojik açıdan rahat olmasını sağlayarak süreci zevkli bir hale getirir demiştir. Zevk alınarak yapılan öğrenme faaliyeti ise verimi artırmaktadır. Holmberg kuramında, öğrenmenin temelinde öğrenen ve öğreten arasındaki iletişimi koymuştur.

5.1.1.4. Endüstrileşme Kuramı

OttoPeters'e (1983) göre uzaktan eğitim, endüstrileşme sonucunda ortaya çıkmıştır. Peters'e göre sözel anlatımın hâkim olduğu klasik eğitim aslında endüstrileşme öncesin ait bir geleneksel yöntemdir ve uzaktan eğitimin yaygınlaşarak bir üst aşamaya geçişini sağlayan eğitim materyalleri yine endüstrileşme ile üretilmiştir. Peters'in kuramı, uzaktan eğitimde eğitim materyallerinin ortaya çıkışına ve altyapısal şartlara vurgu yapması bağlamında ön plana çıkmaktadır (Gökmen vd., 2016).

5.1.1.5. Yetişkin Eğitimi (Androgoji) Kuramı

Knowles'ın (1984) Androgoji (Yetişkin eğitim) yaklaşımında, merkeze deneyim koyulmuştur. Uzaktan eğitime dair yaklaşımlarda yeni bir kuram üzerinde eski kuramların çokça etkili olduğu ve bundan ötürü uzaktan eğitim kuramlarının zaman içerisindeki gelişim süreçlerinde bireyselleşmeyle beraber etkileşimin de önem kazandığı görülmektedir (Gökmen vd., 2016).

5.1.2. Dünyada ve Türkiye'de Uzaktan Eğitim

Kurt vd. (2021) uzaktan eğitimi, öğreten ve öğrenenin fiziki olarak aynı ortamda bulunmadan, öğrenen ile öğreten etkileşiminin yaşandığı bir eğitim biçimi şeklinde tanımlamıştır. Onlara göre uzaktan eğitim ile öğrenenler sorumluluklarındaki öğrenmeleri, öğretenler ise sorumluluklarındaki öğretimi mekândan bağımsız şekilde gerçekleştirmektedirler (Özçelik, 2022). Uzaktan eğitimin ilk duyulduğu

dönem 1728'e kadar dayanır ve bu yıllarda "Steno Dersleri" için uzaktan eğitimin mektup yoluyla yapılacağına dair duyuru Boston gazetesinde yayınlanmıştır (Çoban, 2013). 1840 yılında Isaac Pitman'ın mektupla Stenografi öğretisi yine uzaktan yapılmış bir eğitim faaliyeti olarak İngiltere'de kayıtlara geçmiştir (Gökçe T., 2008). Zamanla eğitimin diğer kademelerinde uzaktan eğitim ile sıklıkla karşılaşır olunmuştur (Antalyalı, 2004). Uzaktan eğitim alanında daha önce yola çıkmış ve tecrübe kazanmış Avrupa ülkeleri, ABD, Kanada, Japonya, Avustralya gibi ülkeler yanında, gelişmekte olan çoğu ülkede örgün eğitim hizmetlerinin yetersiz kaldığı noktada uzaktan eğitime başvurulduğu görülmektedir (Karataş, 2003).

Türkiye'de ilk defa 1927 yılında gündeme gelen uzaktan eğitimin hayata geçirilmesi 1953 yıllarını bulmuş buna bağlı olarak Millî Eğitim Bakanlığının izni ile 1953 senesinde FONON Açık Öğretim Kurumu kurulmuştur (Başaran vd., 2020). Yine MEB tarafından mektupla öğrenme süreci denemeleri yapılmış olup, 1960'lı yıllarda, Mektupla Öğretim Merkezi faaliyete geçirilmiştir (Kırık, 2014). Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'nun (TRT) eğitsel yayınları ise 1968 itibari ile başlamıştır (Özbay, 2015). 80'lerin başları, teknolojik alt yapının gelişmesiyle birlikte Türkiye'de uzaktan eğitimin yaygınlaştığı bir dönem olup; Millî Eğitim Bakanlığınca 1978 yılında "Açık Üniversite" teklifi 1981'de faaliyete geçirilmiş ve Anadolu Üniversitesi bünyesi altında ilk Açık Öğretim Fakültesi, İktisat ve İş İdaresi Programları ile faaliyete geçmiştir (Gelişli, 2015). Türkiye'de internet üzerinden uzaktan eğitimin resmîyette başlaması Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) çatısı altında Enformatik Enstitüsü ile sağlanmıştır (Kırık, 2014). Bazı programların yüz yüze tamamlandığı bu süreç özünde uzaktan eğitim kapsamında değerlendirilebilir. (Çukadar ve Çelik, 2003).

Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı Bilişim Merkezi'nin adı Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK) olarak değiştirilmiş ve 2005 yılına gelindiğinde yalnızca bu kurumun mezun sayısı 140 bini geçmiştir (Kırık, 2014). 1992 yılında Açık Öğretim Lisesi, 1997 yılında ise Açık İlköğretim Okulu kurularak eğitimini tamamlayan öğrencilerine mezun hakları tanınmıştır (Başaran, 2020). İnternete dayalı ilk ön lisans kurum ise Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi bünyesinde açılmıştır (Mutlu vd., 2014). Türkiye'de uzaktan eğitim, Avrupa ya da Amerika'ya nazaran gecikmiş olsa da Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nin (AÖF) kurulması ile birlikte aktif olarak başlamıştır. Nitelik ise bu çalışmanın kapsamında olmayıp ayrı olarak değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Türkiye'de pandemi öncesinde de yaygın olarak kullanılan uzaktan eğitim uygulamalarından en bilindikleri; EBA (Eğitim Bilişim Ağı), Vitamin, Dyned, Okulistik, Morpa Kampüs'tür (Kandemir, 2020). 2020 yılı, pandemi nedeniyle uzaktan eğitimin ivme kazandığı bir yıl olduğundan MEB'in 2012'de hayata geçirdiği Eğitim Bilişim Ağı (EBA), pandemi esnasında MEB tarafından çoklukla talep edilen uzaktan eğitim aracı olmuştur (Tanrıku, 2017). Pandemi döneminde hem MEB hem de TRT gibi kurumlar koordine şekilde eğitimdeki aksamayı gidermeye yönelik adımlar atmıştır. (Özer, 2020).

Küresel çapta yaşanan pandemi, Özalp'e (2022) göre sadece sağlığa ilaveten çoğu alanında benzeri görülmemiş değişimleri beraberinde getirmiş, hatta gerçekleşmesi uzun yıllar süreceği beklenen yenilikleri hızla hayatımıza sokmuştur. Dünyada benzer örneklerini gördüğümüz

uygulamalar, Türkiye’de MEB tarafından uygulamaya konan genelge kapsamında eğitim ve öğretimin ikinci bir tebliğe kadar uzaktan eğitim yoluyla 23 Mart 2020 tarihinde başlanmak suretiyle gerçekleştirileceği kamuoyuna bildirip, bakanlığın belirlediği yönergeler çerçevesinde 18.108.860 öğrenci ve 1.077.307 öğretmeni kapsayan ve daha önce tecrübe edilmemiş uygulamalar ile tüm Türkiye’de uzaktan eğitim faaliyetleri başlatılmıştır (AA, 2020).

6. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizinde faydalanılan tablolara yer verilmiştir.

6.1. Araştırmanın Modeli

İlkokul bünyesinde çalışan özel eğitim öğretmenlerinin salgın döneminde uzaktan eğitim hakkındaki düşüncelerini özetlemeyi amaçlayan bu çalışmada, olgu bilim deseni olarak bilinen bir nitel araştırma yöntemi seçilmiştir. Bu çalışmada, İlkokul bünyesinde çalışan özel eğitim öğretmenlerinin Covid-19 dönemindeki uzaktan eğitim faaliyetleri ve bu dönemdeki aktiviteleri ile ilgili deneyimlerini, düşüncelerini ölçmek ya da belirlemek amacıyla nitel araştırma desenlemesinden faydalanılmıştır. Türnüklü (2000) nitel araştırma yöntem ve tekniğinden yararlanarak yaptığı çalışmasında küçük bir örneklem üzerinden hareket edip örneklemin sayısının çokluğu ya da azlığı yerine örneklemin çalışma amacına uygun olup olmadığına değinmiştir. Adıgüzel (2020) de çalışmasında olgu bilim araştırma desenini kullanmış olup, kendi istekleriyle çalışmaya dahil olan kişilerin tecrübelerine dayalı inceleme imkânı sağladığı ve deneyimleri ile kişinin yaşadığı bu süreci kişisel bir görüşle değerlendirdiği için tercih etmiştir (Corbin & Straus, 2008). Gündelik yaşantımızda farkında olmakla birlikte derinlemesine bir fikrimizin olmadığı olgular, olgu bilim desenlemesi ile araştırılabilir (Kocabıyık, 2016). Yine yapmış olduğu çalışmasında Yıldırım ve Şimşek (2018: 240) de olgubilim deseninden yararlanarak verilerin toplanmasında ve analizinde önemli bir veri toplama aracı olarak nitelendirmiş görüşmelerde ise tamamen gönüllülük esasına dayalı dahil olan bireylerin katkılarından yola çıkarak ulaşıldığını söylemiştir.

Araştırma verileri, öğretmenlerin salgın döneminde uzaktan eğitim sürecine dair görüşlerin, yaşadıkları sorunların ve çözüm önerilerinin belirlenmesine dair gönüllü olarak katılım sağlayanların görüşlerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmış ve yarı-yapılandırılmış sorularla yürütülen çevrimiçi anketlerle elde edilmiştir.

6.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmanın evrenini; 2022–2023 eğitim-öğretim döneminde Samsun ve Malatya ilinde görev yapan ve en fazla çeşitlilik örnekleme yoluyla belirlenen gönüllü 16 özel eğitim öğretmeni oluşturmaktadır. Yıldırım ve Şimşek (2021: 111) özelliklerin normal dağıldığının kabul edildiği durumlarda örneklem üzerinden evrene ulaşırken tesadüfi ya da rastgele örnekleme olarak seçkisiz (random) örnekleme ile seçilen bir grubun çalışmada evreni temsil ettiği varsayıldığını ifade etmiştir.

Salgın kaynaklı olarak zorunlu şekilde uygulamaya konan uzaktan eğitimin özel eğitim uygulamalarındaki sorunları, çözüm önerileri, sonuçları, verim düzeyi bu araştırmanın sorguları arasındadır. Bu

çalışmada uygulanan formlar ile özel eğitim öğrencilerinin herhangi bir yönlendirme olmaksızın uzaktan eğitim uygulamaları hakkındaki görüş ve tecrübelerini aktarmaları istenmiştir. Çalışmaya katılan 16 özel eğitim öğrencisinin ortak noktası ise ilkokul düzeyinde eğitim veriyor olmalarıdır. Araştırmaya katılan özel eğitim öğretmenlerinin yaşları çoğunlukla 30-40 aralığındadır. Öğretmenlerin %62'sinin orta seviyeli sosyo-ekonomik düzeye sahip okullarda, %31'inin düşük seviyeli sosyoekonomik düzeye sahip okullarda, %13'ünün ise yüksek seviyeli sosyo-ekonomik düzeye sahip okullarda görev yaptıkları görülmüştür. Gönüllü olarak çalışmaya destek vererek görüşme formunu dolduran katılımcıların %32'si kadın, %68'i ise erkektir. Öğretmenler ilkokul bünyesinde çalışanlardan seçilmiştir. Katılımcıların demografik yapıları tablo 2.1'deki gibidir.

Tablo 2.1. Katılımcıların demografik özellikleri.

Özellik	Değişken	f
Cinsiyet	Kadın	5
	Erkek	11
Yaş	20-30	0
	30-40	14
	40-50	2
	50 üzeri	0
Okulun Bulunduğu Çevrenin Sosyo-Ekonomik Düzeyi	Alt	4
	Orta	10
	Yüksek	2

Tablo 2.1'e göre, cinsiyet dağılımı açısından bakıldığında, öğretmenlerin 11'inin erkek ve 5'inin kadın olduğu, yaş dağılımının 30 ile 40 yaş arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarının buldukları çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi sorulduğunda 4 kişinin alt düzeyde, 10 kişinin orta düzeyde, 2 kişinin de yüksek düzeyde bulunan okullarda görev yaptığı ifade edilmiştir.

Araştırmanın katılımcı grubu, gönüllülük esas alınarak oluşturulan özel eğitim öğretmenlerinin isim ve soy isimleri etik ilkeler kapsamında gizli tutulmuş ve her katılımcı için kod isim verilmiştir. Buna göre birinci katılımcı K1, ikinci katılımcı K2, üçüncü katılımcı K3 şeklinde ve hepsi bu şekilde sıralanmış, son katılımcı ise K16 şeklinde kodlanmıştır.

8.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmamız yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile çevrimiçi form kullanılarak hazırlanmıştır. İmamoğlu (2020) ise yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ve görüşme formunu kullanmanın pandemi döneminde nitel araştırma ve veri toplamada etkili olduğundan kullanmıştır. Yine pandemi döneminde öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini araştıran Akbayrak ve ark. (2021) nitel araştırma yönteminde kullandığı yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile görüşme formu hazırlayıp çalışmasında kullanmıştır.

Hazırlanan form araştırmaya yönelik açık uçlu soruları ve gönüllü olarak katılan özel eğitim öğretmenlerinin vermiş olduğu cevapları kapsamaktadır. Görüşme formunun ilk bölümünde öğretmenlerin genel bilgileri, ikinci bölümünde öğretmenlerin değerlendirmelerine dönük uzaktan eğitimin yeterlilikleri ile bu dönemde uygulamada yaşanan sürece

ilişkin yorumları ve varsa sorun teşkil eden durumlara getirdikleri çözüm önerilerini kapsamaktadır. Oluşturulan sorular:

1. Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimin, eğitim-öğretime katkısı sizce nasıldır?

2. Pandemi döneminde, özel eğitim sınıfınızda uzaktan eğitim süreciniz nasıl geçti?

3. Özel eğitim sınıfında, uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştığınız problemler neler oldu ve olmakta? (İnternet, teknoloji, yöneticiler, veli, öğrenci, eğitim portalları, müfredat, ölçme ve değerlendirme, eğitime erişebilme vb.)

4. Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimde yaşadığınız bu sorunlara yönelik önereceğiniz çözümler nelerdir?

6.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış çevrimiçi görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada salgın döneminde uzaktan eğitime sürecine yönelik öğretmen görüşlerini, yaşadıkları olumsuzluklar ve bu olumsuzluklarla baş edebilme durumlarını belirlemek amacıyla 16 öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgi verildikten sonra, ayrıca analizlerden doğrudan alıntılar yapılacağı, alıntı yapılan katılımcının ismi gizli tutularak kodlar kullanılacağı belirtilmiştir.

6.5. Verilerin Analizi

Salgın döneminde ilkökul bünyesinde açılan özel eğitim sınıflarındaki uzaktan eğitime dair öğretmen görüşleri, yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkındaki çözümlemede, nitel veri analiz tekniklerinden biri olan içerik çözümlemesi kullanılmıştır. Kurt ve Çelik (2020) pandemi dönemindeki çalışmasında, araştırmada görüşme formlarını kullanmış ulaştığı veriler ile bulguların analizini ise içerik analizi ile inceleyerek bulgulara ulaşmıştır. İçerik çözümlemesinde veriler, çalışma sorularının meydana getirdiği temalara göre düzenlenebileceği gibi, ankette kullanılan sorular üzerine yorumlanarak da düzenlenebilir, görüşülen bireylerin deneyimlerini yansıtmak için direkt alıntılara genellikle yer verilir. Görüşme yoluyla elde edilen veriler tanımlanmış ve yorumlanmıştır. İçerik çözümlemesini nesnellik sistematiklik ve genellilik özellikleri bağlamında açıklayan Öğülmüş (2019) kişinin davranışlarını yapılandırılmış sorularla ölçmek yerine elde edilen verilerin analizi üzerinden açıklamaktadır. Benzer konularla yapılan araştırma çalışmalarında farklı yöntemlere de rastlamak mümkündür. Leymun ve ark. (2017) durum çalışması ile araştırmasını sürdürmüş katılımcılar için güncel olan ancak değişkenler üzerinde araştırmacı kontrolünün olmadığı çalışmasında olguların sebeplerini ve sonuçlarını araştırıp bulmak ve de betimlemek için bu yöntemi kullanmıştır.

Temalar oluşturulmuş ve kategorilere ayrılmıştır. Her bir kategori ile ilgili katılımcıların deneyimleri ve görüşleri, olduğu bir şekilde ifade edilmiştir.

7. BULGULAR

Bu bölümde, salgın döneminde uzaktan eğitim uygulayan ilkökuldaki özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşlerini, bu süreçte yaşadıkları problemler ve bu problemlere yönelik çözüm önerilerine dair öğretmen görüşleri doğrultusunda elde edilen bulgular ifade edilmektedir.

7.1. Pandemiye Özel Eğitim Sınıflarında Uzaktan Eğitim Sürecine Dair Görüşler

Tablo 3.1.'de katılımcıların "Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimin, eğitim-öğretime katkısı sizce nasıldır?" sorusuna verdiği cevaplar görülmektedir.

Tablo 7.1. Özel eğitim öğretmenlerinin "Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimin, eğitim-öğretime katkısı sizce nasıldır?" sorusuna verdiği cevaplar:

Kodu	Görüşü
K1	Diğer birimlere göre daha az.
K2	Çok yüksek değil.
K3	Katkısı bulunmamaktadır.
K4	Yok denecek kadar azdır.
K5	Uzaktan eğitim özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için uygun olmadığı görüşündeyim.
K6	Öğrenciler için sanal ortam kısıtlayıcı ve ulaşılabilir değil.
K7	Pek iyi değil.
K8	Uzaktan eğitim özel eğitimde bireyin yetersizliklerinden dolayı çok faydalı olmamaktadır. Sadece materyal çeşitliliği artmaktadır.
K9	Öğrenci bilgiye ev ortamında daha rahat şekilde ulaşıyor. Aile desteğini de anlık olarak alabiliyor.
K10	Çok parlak şeyler yaşandığını düşünmüyorum. Yine de tabii ki kimi öğrencilerde hiç olmamasındansa olması etkili oldu.
K11	Uzaktan eğitim vasat olduğunu düşünüyorum.
K12	Katkısı olduğunu düşünmüyorum.
K13	Özel eğitimde uzaktan eğitim olmayacağını görmüş olduk.
K14	Yok denecek kadar az.
K15	Çok az.
K16	Hiçbir katkısı yok. Çocukları ekran karşısında tutmak imkânsiz.

7.2. İlkokullardaki Özel Eğitim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimle İlgili Görüşleri

İlkokul bünyesinde açılan özel eğitim sınıflarında görevli öğretmenlerin cevapladığı "Pandemi döneminde, özel eğitim sınıfınızda uzaktan eğitim süreciniz nasıl geçti?" sorusunun yanıtları ise Tablo3.2.'deki gibidir.

Tablo 9.2. Özel eğitim öğretmenlerinin "Pandemi döneminde, özel eğitim sınıfınızda uzaktan eğitim süreciniz nasıl geçti?" sorusuna verdiği cevaplar

Kodu	Görüşü
K1	Yüz yüze eğitimden daha verimsiz
K2	Zor
K3	Verimsiz
K4	Zorlu geçti.
K5	Pek verimli geçtiğini düşünmüyorum
K6	Çoğunlukla maddi imkanlar doğrultusunda tek öğrenci ile bazen de 2 öğrenci ile kısıtlı olarak geçti.
K7	İyi geçti ama pek verimli olmadı
K8	Öğrencilerin bilişim araçlarına ulaşımının kısıtlı olması nedeniyle çok faydalı olmadı.
K9	Zor bir süreçti. Tüm öğrenciler derse imkanların olmamasından dolayı katılamadı. Dersleri yüz yüze eğitimde olduğu gibi çok materyaller destekleyemediğimizden somutlaştırmayı çok sağlayamadık

K10	Yorucu sıkıcı.
K11	Çok yetersizdi.
K12	Öğrencilerle yeterli seviyede iletişime geçilemedi.
K13	Oldukça verimsiz.
K14	Çok verimli değildi.
K15	Yoktu.
K16	Yüz yüzeden daha verimsiz.

7.3.Pandemide Yaşanan Sorunlara Dair Özel Eğitim Öğretmenlerinin Görüşleri

İlkokul bünyesinde açılan özel eğitim sınıflarında görevli öğretmenlerin cevapladığı "Özel eğitim sınıfında, uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştığınız sorunlar neler oldu ve olmakta? (İnternet, teknoloji, yöneticiler, veli, öğrenci, eğitim portalları, müfredat, ölçme değerlendirme, eğitime erişim vb.)" sorusunun yanıtları ise Tablo 3.3.'deki gibidir.

Tablo 7.3. Özel eğitim öğretmenlerinin "Özel eğitim sınıfında, uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştığınız sorunlar neler oldu ve olmakta?" sorusuna verdiği cevaplar

Kodu	Görüşü
K1	Öğrenci uyum sağlamakta zorlanıyor
K2	İnternet, öğrenci ile iletişim
K3	Öğrencinin katılım konusunda isteksizliği, motive edememe temas ve model olma gerektiği için uygulama zor oluyor. Öğrenci dikkatini toplamada ve odaklanmada oldukça zorlanıyor.
K4	İnternet teknoloji öğrenci veli ölçme değerlendirme.
K5	Veli öğrenci teknoloji ve internet sorunları ile sık sık karşılaştım
K6	İnternet erişimi ve kesinlikle teknolojiye ulaşmama
K7	Öğrenci müfredat ölçme değerlendirme
K8	Bilişim teknolojileri ve altyapı yetersizlikleri. Eğitim portallarındaki uyumlama yetersizlikleri.
K9	İnternetsizlik, somutlaştıramama, yeterli materyal sunamamak, aile ilgisizliği, öğrencinin dikkatini sağlayamamak,
K10	İnterneti olmayan velilerin olması, erişimin zor olması
K11	Yetersiz motivasyon
K12	Eğitime erişim ve teknolojik altyapı olmaması nedeniyle öğrencilere ulaşamadık
K13	Özel eğitim birebir yakınlık gerektirdiğinden uzaktan eğitimden verim alamadık. İnternet bağlantısının yetersiz olması da eklendiğinde iyice zorlaştı işimiz.
K14	Öğrenci
K15	Özel eğitim Öğrencisi yoktu
K16	Öğrenci üzerinden ölçme değerlendirme yapılamadı maalesef. Kesinlikle özel eğitimde en büyük sorun uzaktan eğitimin sağlıklı bir şekilde yapılamaması.

7.4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşanan Sorunlara Dair Öğretmenlerin Çözüm Önerileri

İlkokul bünyesinde açılan özel eğitim sınıflarında görevli öğretmenlerin cevapladığı "Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimde yaşadığınız bu sorunlara yönelik önereceğiniz çözümler nelerdir?" sorusunun yanıtları ise Tablo 3.4.'deki gibidir.

Tablo 7.4. Özel eğitim öğretmenlerinin “Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimde yaşadığınız bu sorunlara yönelik önereceğiniz çözümler nelerdir?” sorusuna verdiği cevaplar.

Kodu	Görüşü
K1	Çözüm önerisi yok. Özel eğitim uzaktan olmaz.
K2	Uzaktan eğitim özel eğitim için uygun değildir.
K3	Özel öğrencileri uzaktan eğitim için gerekli imkanlara sahip değillerdi.
K4	Öğrenciler için kullanabilecekleri tablet ve İnternet başta olmak üzere eğitim portalri ile müfredat özel eğitim öğrencilerine yönelik düzenlenebilir
K5	Özel eğitim öğrencileriyle uzaktan eğitimin pek verimli olmadığını düşünüyorum mümkünse her zaman yüz yüze olmalı çünkü bu çocuklarla uzaktan eğitim zor oluyor
K6	Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitim çok sınırlı fayda sağlamaktadır.
K7	Ailelere ve öğrencilere yeterli düzeyde bilişim yeterliliği sağlamak, İnternet ve tablet ihtiyaçlarının karşılanması, uzaktan eğitime yönelik yeterli dijital veriler sağlamak...
K8	Uzaktan eğitim yapılmaması gerektiği
K9	Uzaktan eğitim yapılmasın
K10	Eğitimle ilgili bir karar alınmadan önce o kararla ilgili gerekli altyapıların yeterli derecede hazır hale getirilmesini istiyorum. Eğitim "Kervan yolda dizilir"mantığı ile idare edilemez.
K11	Çözüm öneremem çünkü özel eğitim uzaktan olmaz.
K12	Öğrenci profili özel eğitimde değişmeyeceği için uzaktan eğitim verimli olamaz.
K13	Adı üzerinde özel ilgi bekleyen çocuklar ile birebir uygun olur düşüncesindeyim.
K14	Yapılmasın. Özel eğitimde uzaktan eğitim yapılmasın.
K15	Çözüm önerisi yok. Özel eğitim uzaktan olmaz.
K16	Uzaktan eğitim özel eğitim için uygun değildir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Pandemi döneminde hızla yayılan hastalığın bulaşma riskine karşı uzaktan eğitime geçilmiştir. Geçiş dönemi daha önce karşılaşmadığımız tecrübeleri hemen her alanda olduğu gibi eğitimde de karşımıza çıkarmıştır. Eğitimin aksamadan ve en az hasarla yoluna devam edebilmesi için sürekliliğe sekte vurulmaması amacıyla tercih edilen uzaktan eğitim, avantajları ve dezavantajları bağlamında literatürde sıkça sorgulanmaktadır. Özbay’a (2015) göre zaman ve mekândan bağımsız eğitim olanağı veren uzaktan eğitim, salgın ve hastalıkların gelecekte hayatımızda yer alacağı varsayımı ile daha fazla karşılaşacağımız bir olgu haline gelecektir (Başaran vd., 2020).

Birinci Alt probleme dayalı sonuçlar

“Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimin, eğitim-öğretime katkısı sizce nasıldır?” sorusu katılımcılarca eksiksiz yanıtlanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin yaklaşık %87’si, özel eğitimde uzaktan eğitimin katkısının çok az olduğu ya da olmadığı görüşünü dile getirmiştir. Benzer bir araştırmada Akbayrak ve ark. (2021) çalışmalarında genel olarak uzaktan eğitimin covid-19 dönemindeki uzaktan eğitim sürecinde bireysel farklılıkları ön planda bulunan özel gereksinimli öğrencilerin günlük yaşam becerilerine katkı sunabileceği kanısına ulaşmıştır. Yine benzer bir

çalışmada İmamoğlu (2020) denetim ve motivasyon sorunun yanı sıra öğretmenlerce uzaktan eğitimin hedeflerinin net anlaşılmadığı veya gerçekleşme olanağı yakalayamadığı bir sistem olarak değerlendirildiği sonucuna ulaşmıştır. Bartan (2022) ise uzaktan eğitim sürecinde veli desteğinin öneminden bahsetmiş çocukların ihtiyaç duyduğu materyallerin temininde önem arz ettiğini ifade etmiştir. Mengi ve Alpdoğan (2020) ise uzaktan eğitimle ilgili çalışmasında; bu uygulama özel eğitimde yüz yüze çalışma imkanını kaldırmış, birincil derecede öneme sahip öğretmenin rolünü değiştirmiştir dolayısıyla özel eğitimin doğasına uygun değildir, demiştir. Yine farklı bir çalışmayı Erdem vd. (2021) ebeveynler üzerinden yürütmüş ve araştırmada ebeveynler uzaktan eğitim uygulamalarından yeterince yararlanamadıklarını belirtmişlerdir. Gökçe T. (2008) ise uzaktan eğitimi çeşitli açılardan inceleyip, olumlu ya da olumsuz sonuçları üzerine şüpheli sonuçlara ulaşmıştır. Gelişli (2015) de teorik derslerin uygulamalı derslere nazaran nispeten verimli olacağını ancak öğretmen verimliliğini sağlamak ve artırmak için hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir. Birol ve Zor (2018) araştırmalarında özel gereksinimli çocuklarda çeşitli kişisel farklılıklardan dolayı sınıf içi etkileşimin sağlanamadığı için özellikle okuma-yazma anlamında problemler yaşandığını, BEP’de planlan zaman dilimine uyulamadığını ve yine ayrıca özel eğitim öğrencilerinin BEP planlarında yer alan sosyalleşme kazanımlarının uzaktan eğitimle sağlanamayacağını ifade etmişlerdir.

İkinci Alt probleme dayalı sonuçlar

“Pandemi döneminde özel eğitim sınıfınızda uzaktan eğitim süreciniz nasıl geçti?” sorusu katılımcılarca eksiksiz yanıtlanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin yaklaşık %94’ü sürecin verimsiz, zor, yetersiz geçtiği görüşünü dile getirmiştir. Alan yazında yapılan benzer çalışmalara baktığımızda Adıgüzel (2020) uzaktan eğitim sürecinde ödevin süreçle ilgili şartlara bağlı, öğrenci başarısını ölçmek için bir değerlendirme yöntemi olarak öğretmenler tarafından kullanılabilmesi konusunda ankete katılım sağlayan öğretmenlerin hemfikir oldukları söylenebilir demiştir. Farklı bir çalışmada ise Taşkın ve Aksoy (2021) köy ve kırsal kesim öğretmenlerinin il ilçe merkezi öğretmenlerine ve yine yeni atanan öğretmenlerin daha deneyimli öğretmenlere nazaran uzaktan eğitim ve teknoloji kullanımı hususunda eğitim alarak sürece katılım ve katkılarının artacağı bulgusuna ulaşmıştır. Demir ve Özdaş (2020) ise uzaktan eğitim sürecine öğretmen açısından bakılırsa genel anlamda pozitif izlenime sahip olduklarını ancak yine de sürecin geliştirilmesi gerektiği kanısına varmıştır. İçerikle ilgili problem durumlara değinen Özdoğru (2021) dijital içerik ve güvenlikle ilgili sorunlara dikkat çekmiş öğretmenlerin yeterliliklerini artırma konusunda uzman kişilerden, öğretmen arkadaşlarından hatta çevresindeki kişilerden destek aldıkları hususunu dile getirmiştir. Başka bir çalışmada da uzaktan eğitimin en temel dayanağını iletişim altyapısı olarak ifade eden Arat ve Bakan (2021) geleneksel eğitimin yerini almasının ihtimal dahilinde olamayacağını belirtmiş, her iki eğitiminde birlikte verilmesinin verimliliği artıracığını söylemişlerdir. Karataş (2003) aynı doğrultuda bir değerlendirme yapmış ve uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime denk olamayacağı sonucuna ulaşmıştır.

Üçüncü Alt probleme dayalı sonuçlar

“Özel eğitim sınıfında, uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştığınız sorunlar nelerdir? (İnternet, teknoloji, yöneticiler, veli, öğrenci, eğitim portalları, müfredat, ölçme değerlendirme, eğitime erişim vb.)” sorusu katılımcılarca eksiksiz yanıtlanmıştır. Katılımcı öğretmenler yaşanan sorun olarak en fazla internet ve öğrenci profilinin uzaktan eğitim için uygun olmadığı düşüncelerini ifade etmiştir. Ölçme ve değerlendirme, teknolojik altyapı yetersizliği, motivasyon, iletişim diğer problem başlıklarıdır. Tanrıkulu (2017) EBA da içeriklerin yeterli düzeyde olmadığını ve özellikle yazma becerisi bireysel bir uygulama olduğundan öğrencilerin yeterince motive olamadığını belirtmiştir. Yine benzer bir araştırmada; uzaktan eğitim sürecinde derse katılamayan öğrencilerin, bilgisayar, cep telefonu, tablet ve altyapı gibi teknolojik eksikliklerden ve yine aynı hanede bulunan ve online derslere katılan birden fazla kardeşin olması, buna bağlı veya bunun dışında kalan diğer sebeplerden derslere katılamadıkları bulgusuna ulaşmıştır (Özçelik, 2022). Özel eğitim sınıfında yaşanacak olası problemlere ilişkin, Çelik (2022) MEB benzer durumlar için çözümü sürece yayarak sağlayabilir demiştir. Irmak ve ark. (2022) ulaştıkları bazı problem durumları; öğrencilerin uzaktan eğitim araçlarından istenilen düzeyde yararlanamadıkları, bazı öğrencilerin ekran başı kontrollerinin zorluğu ile olası problem durumlara karşı veli ya da öğretmen müdahalesinin etkisiz kalması ayrıca öğrencide etkinliklere karşı isteksizlik ile müfredat ders saatleri ile uzaktan eğitim ders saatleri arasındaki tutarsızlıklar olarak ifade etmişlerdir. Taşkın ve Aksoy (2021) uzaktan eğitim üzerine yaptıkları çalışmada her durumda kazanımlara kolaylıkla ulaşılabilirliğini ve öğretmen ile öğrencilerin diledikleri zaman dilimlerinde iletişim kurabileceklerini ifade etmiştir. Kırık (2014) ise durumu öğrenci açısından avantaj olarak görmüş, kalabalık sınıf ortamlarında bireysel farklılıkların ön plana çıkarak verimliliği düşürdüğünü, uzaktan eğitimde ise bilgiyi içselleştirip pekiştirdiklerini söylemiştir. Pandemi sürecinde ailelerle ilgili yapılan diğer bir çalışmada ise “Araştırma bulgularıyla da desteklendiği gibi ailelerin bu süreçte sorunlar yaşadığı, yaşadığı sorunlarla ilgili, tıbbi, eğitsel ya da sosyal destek alamadıkları ve bu sürecin de ailelerin kaygı düzeylerini arttırdığı görülmektedir” (Kot vd., 2022). Bartan (2022) öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili en temel sıkıntılarının planlama ve değerlendirme olduğunu dile getirmiş, teknolojiye hakimiyet ve mesleki deneyimleri baz aldığında ise nispeten kabul edilebilir düzeyde olduğunu belirtmiştir.

Dördüncü Alt probleme dayalı sonuçlar

“Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimde yaşadığınız bu sorunlara yönelik önereceğiniz çözümler nelerdir?” sorusu katılımcılarca eksiksiz yanıtlanmıştır. Katılımcı öğretmenler çözüm olarak çoğunlukla; uzaktan eğitimin ilkökul bünyesinde tercih edilmemesinin daha isabetli olacağı görüşünü dile getirmiş olup, uzaktan eğitimden ziyade yüz yüze eğitimin özel eğitimde daha verimli olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca imkanların (internet, bireyselleştirilmiş müfredat, oyun tabanlı eğitim materyalleri, fırsat eşitliği, tablet) iyileştirilmesi önerisi katılımcı öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecindeki özel eğitim öğrencileri için, Mengi ve Alpdoğan (2020) ise her bir öğrenci için hazırlanan BEP (bireyselleştirilmiş etkinlik planı) ile uzman eşliğinde, öğrencilerin materyallerle zenginleştirilmiş uygun ortamlarda

eđitim faaliyetlerini sűrdűrebilmelerinin uygulama sırasında öngörülemez problemler oluřturabileceđini ifade etmiřtir. Kaan (2020) ise yaptıđı arařtırmada; gűnműzde uzaktan eđitim oldukça yaygındır dolayısıyla, eđitim veren kurumlar sertifika programları dűzenlerken kiřinin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik ve çađın gereksinimlerini kazandırmaya uygun dűzenlemeli, hayat boyu öđrenmeyi desteklemelidir demiřtir. Bir bařka çalıřmada da uzaktan eđitim sűrecinde yařanacak problemleri ifade eden elik (2021) dűřűk maliyetli sebebiyle uzaktan eđitim sűrecinin rgűn eđitim sűrecine oranla zaman sınırlaması olmamasını bahsedilen diđer problemlere nazaran daha az önem ifade ettiđini belirtmektedir. Uzaktan eđitim ile ilgili öđretmenlerin ifade ettikleri bir diđer sorunu İmamođlu (2020) yine öđretmenler tarafından; her řeye rađmen verimli ve gűzel bir uygulama olduđunu sűrecin ve řartların zorluđunu dile getirip, öđrenciler takip edilebilir ve ihtiyaç halinde telafi eđitimleri dűzenlenebilir deyip sűre içinde kesintisiz eđitimin sađlandıđını fakat sűrecin eđitim sistemi űzerindeki etkileri ise genel anlamda yetersiz ve olumsuz ifade emiřlerdir. Farklı olarak Akbayrak ve ark. (2021) MEB'in uygulamalarının özel eđitim öđrencilerine ve ailelerinin ihtiyaçlarına yönelik iken öđretmenlere bilgi ve becerilerini artırmaya yönelik hizmetiçi eđitimlerin sađlanması ynűndedir. Özbay (2015) ise sadece metinsel anlatımlara dayalı içerikler hazırlamak yerine tűm duyu organlarına hitap edebilecek görsel ve iřitsel olarak ilgi dűzeyini artıracak ek etkinlikler dűzenlenmesinin faydalı olacađını söylemiřtir. Kızıtař ve zdemir (2021) đretmenin uzaktan eđitim araç-gereçlerine hâkim olmalı, sűre içinde kendisini geliřtirmeli ve özverili olmalı demiřtir.

ÖNERİLER

Çalışmanın verilerinden hareketle elde edilen sonuçlar ışığında řu öneriler getirilebilir:

1. İlkokul kademesinde görev yapan özel eđitim öđretmenleri, salgın dönemindeki uzaktan eđitim faaliyetlerine dair sűrecin verimli geçmediđini ifade etmiřlerdir. Çalıřma sűresince uzaktan eđitim ve özel eđitimin bir arada verimsiz olduđu grűřű ve műmkűnse özel eđitimde řartlar zorlanarak yűz yűze eđitimin tercih edilmesi nerisi ile sıklıkla karřılařılmıřtır.
2. Bu alıřma uzaktan eđitim hakkındaki đretmen grűřlerini öđrenmek açısından da önem arz etmektedir. Yeni bir salgın döneminde olası uzaktan eđitim uygulaması durumu için kamu ya da özel fark etmeksizin ilgili birimlerin öđretmenlerin hazır bulunuřluk dűzeyleri ve algıları űzerine n çalıřma yapması isabetli olacaktır.
3. Fırsat eşitliğini artırıcı girişimler (internet, teknik altyapı) desteklenebilir.
4. Bireysel farklılıklar nedeniyle özel eğitimde bireyselleştirilmiş eğitim altyapısına (bireysel műfredat ve eğitim materyalleri) yönelik iyileştirmeler yerinde bir çalışma olacaktır.
5. Özel eğitim öğrencileri; dikkat, motivasyon, iletişim ve uyum bağlamında özel gereksinimi olan bir đrenci grubudur. Hazırlanan uzaktan eğitim materyalleri, oyun temelli öğrenme etkinliklerine daha fazla yer verebilir ve uyarıcılar bu minvalde sıklılaştırılabilir.

Kaynakça

- Adıgüzel, A. (2020). Salgın sürecinde uzaktan eğitim ve öğrenci başarısını değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (1), 253-271.
- Akbayrak, K. Vural, G. & Agar, M. (2021). Özel eğitim öğretmenlerinin koronavirüs pandemisi döneminde uzaktan eğitime ilişkin deneyim ve görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (1) , 471-499 .
- Altıparmak, M. (2011). E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri. Akademik Bilişim'11- XIII. *Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri* 319-327.
- Antalyalı, Ömer Lütfi (2004). "Uzaktan eğitim algısı ve yöneylem araştırması dersinin uzaktan eğitim ile verilebilirliği", Isparta: *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Basılmamış yüksek lisans tezi., 4,98-102.
- Arat, T., & Bakan, Ö. (2011). Uzaktan eğitim ve uygulamaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 365, 14(1-2), 363-374.
- Arıkan, Necip İhsan. (2022). Eğitimsel denetim modelleri ışığında bazı çıkarımlar. *Euroasia journal of social sciences & humanities*, 9(27),73-79.
- Aydın, C. H. (2020). Uzaktan eğitimin geleceğine ilişkin eğilimler. *Elektrik Mühendisliği Dergisi*, 28-36.
- Bartan, S. (2022). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Covid 19 Pandemi Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6 (1), 1-24.
- Başaran, M., Doğan E.,Karaoğlu E.,Şahin E. (2020). Koronavirüs (covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- Bırol, Z. N. & Aksoy Zor, E. (2018). Sınıf Öğretmenlerinin Özel Öğrenme Güçlüğü Tanılı Öğrencileriyle Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38 (3), 887-918.
- Çelik, B. (2022). Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi: Aydın ili örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (61), 23-51.
- Çoban, Serhat (2013). "Uzaktan ve teknoloji destekli eğitimin gelişimi", *İstanbul: XVI. Türkiye'de internet konferansı bildiri kitabı*. İstanbul
- Çukadar, Sami ve Çelik, Sönmez (2003). "İnternete dayalı uzaktan öğretim ve üniversite kütüphaneleri", *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 4(1), 31-42.
- Demir, F. & Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, "Salgın sürecinde Türkiye'de ve Dünyada eğitim", 273-292.
- Erdem, R., Ünay, E. & Çakıroğlu, O. (2021). Covid-19 sürecinde özel eğitimde uzaktan eğitime yönelik ebeveynlerin görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 465-479.
- Gelişli, Y. (2015). "Uzaktan eğitimde öğretmen yetiştirme uygulamaları: Tarihçe ve gelişim", *Journal of Research in Education and Teaching*, 4(3), 34-46.

- Gökçe, A. T. (2008). Küreselleşme sürecinde uzaktan eğitim. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 1-12 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47957/606765>
- Gökmen, Ö. F., Duman, İ., Horzum, M.B. (2016). Uzaktan eğitimde kuramlar, değişimler ve yeni yönelimler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi* 2 (3),29-51.
- Irmak, H., Kaya Atıcı, E. & Karabatak, S. (2022). Uzaktan özel eğitim sınıflarının yönetiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (9) , 195-214 .
- İmamoğlu, H. ve İmamoğlu, S. F. (2020). Coronavirüs salgını ve uzaktan eğitim süreci hakkında öğretmen görüşleri: Şehit Bülent Yalçın Spor Lisesi ve Şehit Ertan Yılmaz Güzel Sanatlar Lisesi (Sinop) Örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10 (4), 742-764
- Kaçan, A. & Gelen, İ. (2020). Türkiye'deki uzaktan eğitim programlarına bir bakış. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6 (1), 1-21.
- Kandemir, A. N. (2020). Öğretmenlerin EBA, Morpa Kampüs, Okulistik benzeri eğitim ortamları kullanımının teknoloji kabul ve kullanım birleştirilmiş modeli ile açıklanması, "Yayımlanmamış yüksek lisans tezi", Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karataş, S. (2003). "Yüz yüze ve uzaktan eğitimde öğrenme deneyimlerinin eşitliği", *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 3, ss. 91-104.
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi / Marmara University Journal of Communication*, 73-94, 21.
- Kızıltaş, Y., Çetinkaya Özdemir, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine yönelik görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (80) , 1896-1914 .
- Kocabıyık, O. O. (2016). Olgubilim ve gömülü kuram: Bazı özellikler açısından karşılaştırma. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 55-66.
- Kot, M., Sönmez, S., Eratay, E. (2018). Özel gereksinimli bireylere sahip ailelerin yaşadıkları. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (37), 85-96.
- Kurt, K., Kandemir, M., Çelik, Y. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 6 (1), 88-103.
- Leymun, Ş. O., Odabaşı, F. , Kabakçı Yurdakul, İ. (2017). Eğitim ortamlarında durum çalışmasının önemi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5 (3) , 367-385 .
- Mengi, A., Alpdoğan, Y. (2020). Covid-19 salgın sürecinde özel eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 413-437.
- Mutlu, M. E., Özöğüt Erorta, Ö., Kip Kayabaş, B., Kayabaş, İ. (2014). Anadolu üniversitesi açık öğretim sisteminde e- gelişimi. *Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, Açıköğretimle 30 Yıl (s.1-58)*.
- Öğülmüş, S. (2019). İçerik çözümlemesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 24 (1), 213-228 .

- Özalp, İ. (2022). Uzaktan eğitim sürecinde eğitim hakkının kullanımı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 11 (32) , 363-385 .
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (5), 376-394.
- Özçelik, Ş. (2022). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri, yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Pamukkale Üniversitesi Tezsiz yüksek Lisans Projesi*.
- Özdoğan, M. (2021). Covid-19 sürecinde özel yetenekli öğrencilerin uzaktan eğitiminde öğretmenlerin teknoloji kullanımı. *Eğitim ve Teknoloji*, 3(1), 32-47.
- Özer, M. (2020). Türkiye’de covid-19 salgını sürecinde milli eğitim bakanlığı tarafından atılan politika adımları. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129.
- Şimşek, N. (2001). Teknoloji destekli eşitlik açık öğretimde daralmayı gerektirir mi?. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 34 (1), 71-75.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2022). Pandemiden korunma yolları. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66494/pandemi.html>
- Tanrıku, F. (2017). EBA’nın Türkçe dersi öğrenme alanlarını karşılama yeterliliğine yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3),395-416.
- Taşkın, G., Aksoy, G. (2021). Uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52) , 622-647 .
- Terzioğlu, N. K., Yıkılmış, A. (2022). Özel eğitim öğretmenliği lisans programına devam eden öğrencilerin covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12 (2), 693-709.
- Tuğtekin, B. E. (2022). Açık ve uzaktan öğrenme kuramlarının öğrenenler, öğrenme ortamları ve etkileşim açısından incelenmesi. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi* ,3 (1) , 118-137
- Türnüklü, . (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6(4), 543-559.
- Yamamoto, G. T. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). “Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri” (12. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Genişletilmiş Özet:

Koronavirüs, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’deki her alanda da kendini hissettirmiştir. Eğitime etkisi okulların süresi belirsiz şekilde kapanması ile zirve yapmıştır. Uzaktan eğitime geçildiği bu dönemde, Kaçan’a göre (2020) Millî Eğitim Bakanlığı tarafından “Eğitsel E-içeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi Bileşeni” adı altında Eğitim Bilişim Ağı (EBA) kurulmuş öğretim faaliyetlerinde ve ölçme değerlendirilmede temel rolü üstlenerek, TRT EBA TV kanalları ise fırsat eşitliğine yönelik yaygın kitlelere ulaşma bağlamında destekleyici bir etkiye sahip olmuştur. Salgın ile hayatımıza giren uzaktan eğitim sadece öğrenciler için değil tüm eğitimciler ve veliler için yeni tecrübeleri ve uyum zorluklarını beraberinde getirmiştir. İlk günlerde öğretmenler için çevrimiçi ders anlatımı zorunlu olmayıp bu yük EBA TV ile giderilmeye çalışılırken, daha sonrasında öğretmenlere zorunlu çevrimiçi dersler atanmış ve yüz yüze eğitimin tekrar başlaması ile telafi eğitimleri

yapılmaya başlanmıştır. Ancak salgının pik yapması ile dönem dönem yüz yüze eğitime ara verilerek uzaktan eğitime devam edildiği görülmüştür. Bu çalışma spesifik olarak ilkökul bünyesinde açılan özel eğitim sınıfı öğretmenlerinin uzaktan eğitime dair düşüncelerini, karşılaştıkları problemleri ve bu problemler için getirdikleri çözüm önerilerini incelenmektedir. 16 kişilik çalışma evreninde görüşme formu ile toplanan görüş ve öneriler alınmıştır. Şu sorulara cevap aranmıştır: Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimin, eğitim-öğretime katkısı sizce nasıldır? Pandemi döneminde, özel eğitim sınıfınızda uzaktan eğitim süreciniz nasıl geçti? Özel eğitim sınıfında, uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştığınız sorunlar neler oldu ve olmakta? (İnternet, teknoloji, yöneticiler, veli, öğrenci, eğitim portalları, müfredat, ölçme değerlendirme, eğitime erişim vb.) Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimde yaşadığınız bu sorunlara yönelik önereceğiniz çözümler nelerdir? Çalışmanın verilerinden hareketle elde edilen sonuçlar ışığında şu öneriler getirilebilir:

İlkokul kademesinde görev yapan özel eğitim öğretmenleri, salgın dönemindeki uzaktan eğitim faaliyetlerine dair sürecin verimli geçmediğini ifade etmişlerdir. Çalışma süresince uzaktan eğitim ve özel eğitimin bir arada verimsiz olduğu görüşü ve mümkünse özel eğitimde şartlar zorlanarak yüz yüze eğitimin tercih edilmesi önerisi ile sıklıkla karşılaşmıştır. Bu çalışma uzaktan eğitim hakkındaki öğretmen görüşlerini öğrenmek açısından da önem arz etmektedir. Yeni bir salgın döneminde olası uzaktan eğitim uygulaması durumu için kamu ya da özel fark etmeksizin ilgili birimlerin öğretmenlerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve algıları üzerine ön çalışma yapması isabetli olacaktır. Fırsat eşitliğini artırıcı girişimler (internet, teknik altyapı) desteklenebilir. Bireysel farklılıklar nedeniyle özel eğitimde bireyselleştirilmiş eğitim altyapısına (bireysel müfredat ve eğitim materyalleri) yönelik iyileştirmeler yerinde bir çalışma olacaktır. Özel eğitim öğrencileri; dikkat, motivasyon, iletişim ve uyum bağlamında özel gereksinimi olan bir öğrenci grubudur. Hazırlanan uzaktan eğitim materyalleri, oyun temelli öğrenme etkinliklerine daha fazla yer verebilir ve uyarıcılar bu minvalde sıklaştırılabilir.

Extended Summary:

Coronavirus has made itself felt in every area in Turkey, as well as throughout the world. Its impact on education peaked with the indefinite closure of schools. In this period of transition to distance education, according to Kaçan (2020), the Education Information Network (EBA) was established by the Ministry of National Education under the name "Provision and Management Component of Educational E-content", assuming the main role in teaching activities and measurement and evaluation, and TRT EBA TV channels It has had a supportive effect in terms of reaching widespread audiences towards equality of opportunity. Distance education, which entered our lives with the epidemic, has brought new experiences and adaptation difficulties not only for students but also for all educators and parents. In the first days, online lectures were not mandatory for teachers and this burden was tried to be relieved with EBA TV. Later, compulsory online lectures were assigned to teachers and with the resumption of face-to-face education, make-up training began to be provided. However, as the epidemic peaked, it was observed that face-to-face education was suspended from time to time and distance education was continued. This study specifically examines the thoughts of special education class teachers opened within the primary school about distance education, the problems they encounter and the solutions they offer for these problems. Opinions and suggestions collected through the interview form were taken from the study population of 16 people. Answers were sought to the following questions: What do you think is the contribution of distance education to education in special education classes? How was your distance education process in your special education class during the pandemic period?

What were and are the problems you encountered in distance education practices in the special education classroom? (Internet, technology, administrators, parents, students, education portals, curriculum, measurement and evaluation, access to education, etc.) What solutions would you suggest for these problems you experience in distance education in special education classes? In the light of the results obtained from the data of the study, the following suggestions can be made:

Special education teachers working at the primary school level stated that the process of distance education activities during the epidemic period was not efficient. During the study, it was frequently encountered that distance education and special education together were inefficient, and that, if possible, face-to-face education should be preferred by restricting the conditions in special education. This study is also important in terms of learning teachers' opinions about distance education. In case of a possible distance education application during a new epidemic period, it would be appropriate for relevant units, regardless of public or private, to conduct a preliminary study on the readiness levels and perceptions of teachers. Initiatives that increase equality of opportunity (internet, technical infrastructure) can be supported. Due to individual differences, improvements in the individualized educational infrastructure (individual curriculum and educational materials) in special education would be an appropriate study. Special education students; It is a group of students with special needs in terms of attention, motivation, communication and adaptation. Prepared distance education materials can include more game-based learning activities and stimuli can be increased in this regard.

Ek-1

İlkokul Bünyesinde Açılan Özel Eğitim Sınıflarında Uzaktan Eğitim Sürecindeki Problemlere İlişkin Öğretmen Görüşme Formu

Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Yaş:

Kıdem:

Okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi:

Alt () Orta () Yüksek ()

Sorular

1. Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimin, eğitim-öğretime katkısı sizce nasıldır?
2. Pandemi döneminde özel eğitim sınıfınızda uzaktan eğitim süreciniz nasıl geçti?
3. Özel eğitim sınıfında, uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştığınız problemler nelerdir? (internet, teknoloji, yöneticiler, veli, öğrenci, eğitim portalları, eğitime erişebilme, müfredat, ölçme ve değerlendirme, vb.)
4. Özel eğitim sınıflarında uzaktan eğitimde yaşadığınız bu sorunlara yönelik önereceğiniz çözümler nelerdir?